

KOMISSION PÄÄTÖS,
annettu 24 päivänä kesäkuuta 2011,
ekologisista arviointiperusteista EU-ympäristömerkin myöntämiseksi voiteluaineille

(tiedoksiannettu numerolla K(2011) 4447)

(ETA:n kannalta merkityksellinen teksti)

(2011/381/EU)

EUROOPAN KOMISSIO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen,

ottaa huomioon EU-ympäristömerkistä 25 päivänä marraskuuta 2009 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 66/2010 ⁽¹⁾ ja erityisesti sen 8 artiklan 2 kohdan,

on kuullut Euroopan unionin ympäristömerkintälautakuntaa,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Asetuksen (EY) N:o 66/2010 mukaan EU-ympäristömerkki voidaan myöntää sellaisille tuotteille, joilla on elinkaarensa aikana vähemmän haitallisia vaikutuksia ympäristöön.
- (2) Asetuksessa (EY) N:o 66/2010 säädetään, että erityiset EU-ympäristömerkin myöntämisperusteet vahvistetaan tuoteryhmittäin.
- (3) Komission päätöksessä 2005/360/EY ⁽²⁾ on vahvistettu voiteluaineisiin sovellettavat ekologiset arviointiperusteet ja niihin liittyvät arviointi- ja todentamisvaatimukset, jotka ovat voimassa 30 päivään kesäkuuta 2011.
- (4) Arviointiperusteita on tarkasteltu uudelleen teknologian kehitys huomioon ottaen. Uusien arviointiperusteiden sekä niihin liittyvien arviointi- ja todentamisvaatimusten olisi oltava voimassa neljä vuotta tämän päätöksen antamispäivästä.
- (5) Päätös 2005/360/EY olisi selvyiden vuoksi korvattava.
- (6) Tuottajille, joiden tuotteille on myönnetty voiteluaineita koskeva EU-ympäristömerkki päätöksessä 2005/360/EY esitetyillä arviointiperusteilla, olisi myönnettävä siirtymäkausi, jotta niillä olisi riittävästi aikaa mukauttaa tuotteensa tarkistettujen arviointiperusteiden ja vaatimusten mukaisiksi. Tuottajien olisi sallittava toimittaa hakemuksia, jotka on laadittu päätöksessä 2005/360/EY tai tässä päätöksessä vahvistettujen arviointiperusteiden nojalla, päätöksen 2005/360/EY voimassaolon päättymiseen saakka.

- (7) Tässä päätöksessä säädetyt toimenpiteet ovat asetuksen (EY) N:o 66/2010 16 artiklalla perustetun komitean lausunnon mukaiset,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

1 artikla

Tuoteryhmään "voiteluaineet" kuuluvat seuraavat luokat:

Luokka 1: hydraulinesteet ja traktoreiden vaihteistoöljyt

Luokka 2: voitelurasvat ja akselihiylsyrasvat

Luokka 3: teräketjuöljyt, betoniteollisuuden muottiöljyt, teräsköysien voiteluaineet, akselihiylsöljyt ja muut käytössä kokonaan ympäristöön joutuvat voiteluaineet

Luokka 4: kaksitahtiöljyt

Luokka 5: teollisuuden ja merenkulun vaihteistoöljyt.

2 artikla

Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

- 1) 'voiteluaineella' perusöljyistä ja lisäaineista koostuvaa valmistetta;
- 2) 'perusöljyllä' voitelevaa öljyä, jonka viskositeettia, käyttöikää, voitelevuus- ja kulumisenesto-ominaisuuksia tai kiinteiden epäpuhtauksien muodostumisen estämiseen liittyviä ominaisuuksia ei ole parannettu lisäaineilla;
- 3) 'aineella' alkuaineita ja niiden yhdisteitä sellaisina kuin esiintyvät luonnossa tai tuotantomenetelmin valmistettuina, mukaan lukien tuotteen pysyvyyden säilyttämiseksi tarvittavat lisäaineet ja käytetyssä menetelmässä muodostuvat epäpuhtaudet, ei kuitenkaan liuottimia, jotka voidaan erottaa vaikuttamatta aineen pysyvyyteen tai muuttamatta sen koostumusta;
- 4) 'sakeuttamisaineella' yhtä tai useampaa perusöljyn sisältämää viskositeetti-indeksin parantajaa, jota käytetään parantamaan voiteluöljyn tai -rasvan viskositeettiominaisuuksia;

⁽¹⁾ EUVL L 27, 30.1.2010, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 118, 5.5.2005, s. 26.

- 5) 'keskeisellä ainesosalla' ainetta, jota on voiteluaineessa yli viisi painoprosenttia;
- 6) 'lisäaineella' ainetta tai seosta, jonka keskeisenä tarkoituksena on parantaa voiteluaineen viskositeettia, käyttöikää, voiteluvuus- ja kulumisenesto-ominaisuuksia tai kiinteiden epäpuhauksien muodostumisen estämiseen liittyviä ominaisuuksia;
- 7) 'voitelurasvalla' jähmeää tai puolijähmeää seosta, joka koostuu nestemäisestä voiteluaineesta sekä sakeuttamisaineesta ja mahdollisista muista aineosista, jotka antavat voiteluaineelle erityisominaisuuksia.

3 artikla

Voidakseen saada asetuksessa (EY) N:o 66/2010 tarkoitettun EU-ympäristömerkin tuotteen on kuuluttava tämän päätöksen 1 artiklassa määritellyn tuoteryhmään "voiteluaineet" ja oltava tämän päätöksen liitteessä esitettyjen arviointiperusteiden sekä niihin liittyvien arviointi- ja todentamisvaatimusten mukainen.

4 artikla

Tuoteryhmään "voiteluaineet" sovellettavat ekologiset arviointiperusteet sekä niihin liittyvät arviointi- ja todentamisvaatimukset ovat voimassa neljä vuotta tämän päätöksen tekopäivästä.

5 artikla

Hallinnollisia tarkoituksia varten tuoteryhmälle "voiteluaineet" annetaan tunnusnumero "027".

6 artikla

Kumotaan päätös 2005/360/EY.

7 artikla

1. Poiketen siitä, mitä 6 artiklassa säädetään, tuoteryhmään "voiteluaineet" kuuluvia tuotteita koskevat EU-ympäristömerkkihakemukset, jotka on toimitettu ennen tämän päätöksen antamispäivää, arvioidaan päätöksessä 2005/360/EY vahvistettujen perusteiden mukaisesti.

2. Tuoteryhmään "voiteluaineet" kuuluvia tuotteita koskevat EU-ympäristömerkkihakemukset, jotka on toimitettu tämän päätöksen antamispäivän jälkeen mutta viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2011, voivat perustua joko päätöksessä 2005/360/EY tai tässä päätöksessä vahvistettuihin arviointiperusteisiin. Kyseiset hakemukset arvioidaan niiden arviointiperusteiden mukaisesti, joihin ne perustuvat.

3. Jos ympäristömerkki on myönnetty sellaisen hakemuksen perusteella, joka on arvioitu päätöksessä 2005/360/EY vahvistettujen arviointiperusteiden mukaisesti, ympäristömerkkiä saa käyttää 12 kuukauden ajan tämän päätöksen hyväksymispäivästä.

8 artikla

Tämä päätös on osoitettu kaikille jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 24 päivänä kesäkuuta 2011.

Komission puolesta

Janez POTOČNIK

Komission jäsen

LIITE

YLEISET PERIAATTEET

Arviointiperusteiden tavoitteet

Näiden perusteiden avulla pyritään edistämään sellaisten tuotteiden käyttöä, joilla on vähemmän vaikutuksia vesistöön ja maaperään ja jotka sisältävät suuren osuuden biopohjaisia materiaaleja.

ARVIOINTIPERUSTEET

1. Aineet tai seokset, joita ei saa käyttää tai joiden käyttöä on rajoitettu
2. Tiettyjen aineiden poissulkeminen
3. Myrkyllisyyttä vesieliöille koskevat lisävaatimukset
4. Biohajoavuus ja biokertyvyys
5. Uusiutuvat raaka-aineet
6. Teknisen suorituskyvyn vähimmäistaso
7. EU-ympäristömerkissä olevat tiedot

Arviointi- ja todentamisvaatimukset

a) Vaatimukset

Erityiset arviointi- ja todentamisvaatimukset ilmoitetaan kunkin arviointiperusteen yhteydessä.

Kun hakijan edellytetään esittävän toimivaltaiselle elimelle vakuutuksia, asiakirjoja, analyyskejä, testausseosteita tai muita todisteita arviointiperusteiden noudattamisesta, nämä voivat olla peräisin hakijalta ja/tai tämän tavarantoimittajilta ja/tai näiden tavarantoimittajilta jne. aina tarpeen mukaan.

Lisäaineen, sakeuttamisaineen tai perusöljyn tavarantoimittajat voivat antaa asiaankuuluvat tiedot suoraan toimivaltaiselle elimelle.

Testit olisi mahdollisuuksien mukaan suoritettava laboratorioissa, jotka täyttävät EN ISO 17025 -standardissa esitetyt yleiset vaatimukset tai vastaavat vaatimukset.

Tarvittaessa voidaan käyttää muita kuin kussakin arviointiperusteessa ilmoitettuja testimenetelmiä, jos hakemusten arvioinnista vastaava toimivaltainen elin hyväksyy niiden vastaavuuden.

Toimivaltaiset elimet voivat tarvittaessa pyytää esittämään todentamista tukevia asiakirjoja ja toteuttaa riippumattomia tarkastuksia.

Voiteluainetuotteen ainesosien yleinen arviointijärjestelmä esitetään taulukossa 1.

b) Mittaustarkkuudet

Kaikki ainesosat, joita on tuotteessa yli 0,010 painoprosenttia ja jotka on tarkoituksellisesti lisätty tuotteeseen ja/tai muodostettu tarkoituksellisesti käytetyssä voiteluaineessa tapahtuvalla kemiallisella reaktiolla, on ilmoitettava selkeästi siten, että ilmoitetaan niiden nimi ja massakonsentraatio tuotteessa sekä tarvittaessa niiden CAS- ja EC-rekisterinumero.

Arviointiperusteita sovelletaan seuraavasti:

- arviointiperusteita 1a, 6 ja 7 sovelletaan käytettyyn voiteluaineeseen,
- arviointiperusteita 1b ja 2 sovelletaan kuhunkin ilmoitettuun tarkoituksellisesti lisättyyn tai muodostettuun aineeseen, jota on tuotteessa yli 0,010 painoprosenttia,
- arviointiperusteita 3, 4 ja 5 sovelletaan kuhunkin ilmoitettuun tarkoituksellisesti lisättyyn tai muodostettuun aineeseen, jota on tuotteessa yli 0,10 painoprosenttia.

Lisäksi sellaisten ilmoitettujen aineiden, joihin ei sovelleta arviointiperusteita 3 ja 4, yhteenlasketun osuuden on oltava alle 0,5 painoprosenttia.

EU-YMPÄRISTÖMERKIN ARVIOINTIPERUSTEET

Arviointiperuste 1 – Aineet tai seokset, joita ei saa käyttää tai joiden käyttöä on rajoitettu

a) Vaaralliset aineet ja seokset

EU-ympäristömerkistä annetun asetuksen (EY) N:o 66/2010 6 artiklan 6 kohdan mukaisesti tuote tai mikään sen osa ei saa sisältää aineita (missään muodossa, ei myöskään nanomuodossa), jotka täyttävät alla luetellut Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1272/2008 ⁽¹⁾ tai neuvoston direktiivin 67/548/ETY ⁽²⁾ mukaiset vaara- tai riskiluokituksen vaatimukset, eikä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1907/2006 ⁽³⁾ 57 artiklassa tarkoitettuja aineita. Alla olevat riskiluokitukset viittaavat yleisesti aineisiin. Tuotteeseen tarkoituksellisesti lisättyjen nanomuotojen osalta on osoitettava tämän arviointiperusteen noudattaminen kaikilla pitoisuuksilla.

Luettelo vaara- ja riskilausekkeista:

Vaaralauseke ⁽¹⁾	Riskilauseke ⁽²⁾
H300 Tappavaa nieltynä	R28
H301 Myrkyllistä nieltynä	R25
H304 Voi olla tappavaa nieltynä ja joutuessaan hengitysteihin	R65
H310 Tappavaa joutuessaan iholle	R27
H311 Myrkyllistä joutuessaan iholle	R24
H330 Tappavaa hengitettynä	R26
H331 Myrkyllistä hengitettynä	R23
H340 Saattaa aiheuttaa perimävaurioita	R46
H341 Epäillään aiheuttavan perimävaurioita	R68
H350 Saattaa aiheuttaa syöpää	R45
H350i Saattaa aiheuttaa syöpää hengitettynä	R49
H351 Epäillään aiheuttavan syöpää	R40
H360F Saattaa heikentää hedelmällisyyttä	R60
H360D Saattaa vaurioittaa sikiötä	R61
H360FD Saattaa heikentää hedelmällisyyttä. Saattaa vaurioittaa sikiötä	R60; R61; R60-61
H360Fd Saattaa heikentää hedelmällisyyttä. Epäillään vaurioittavan sikiötä	R60-R63
H360Df Saattaa vaurioittaa sikiötä. Epäillään heikentävän hedelmällisyyttä	R61-R62
H361f Epäillään heikentävän hedelmällisyyttä	R62
H361d Epäillään vaurioittavan sikiötä	R63
H361fd Epäillään heikentävän hedelmällisyyttä. Epäillään vaurioittavan sikiötä	R62-63
H362 Saattaa aiheuttaa haittaa rintaruokinnassa oleville lapsille	R64
H370 Vahingoittaa elimiä	R39/23; R39/24; R39/25; R39/26; R39/27; R39/28
H371 Saattaa vahingoittaa elimiä	R68/20; R68/21; R68/22

⁽¹⁾ EUVL L 353, 31.12.2008, s. 1.

⁽²⁾ EYVL 196, 16.8.1967, s. 1.

⁽³⁾ EUVL L 396, 30.12.2006, s. 1.

Vaaralauseke ⁽¹⁾	Riskilauseke ⁽²⁾
H372 Vahingoittaa elimiä pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistuksessa	R48/25; R48/24; R48/23
H373 Saattaa vahingoittaa elimiä pitkäaikaisessa tai toistuvassa altistumisessa	R48/20; R48/21; R48/22
H400 Erittäin myrkyllistä vesielioille	R50
H410 Erittäin myrkyllistä vesielioille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia	R50-53
H411 Myrkyllistä vesielioille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia	R51-53
H412 Haitallista vesielioille, pitkäaikaisia haittavaikutuksia	R52-53
H413 Voi aiheuttaa pitkäaikaisia haittavaikutuksia vesielioille	R53
EUH059 Vaarallista otsonikerrokselle	R59
EUH029 Kehittää myrkyllistä kaasua veden kanssa	R29
EUH031 Kehittää myrkyllistä kaasua hapon kanssa	R31
EUH032 Kehittää erittäin myrkyllistä kaasua hapon kanssa	R32
EUH070 Myrkyllistä joutuessaan silmään	R39-41

⁽¹⁾ Asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti.

⁽²⁾ Direktiivin 67/548/ETY mukaisesti.

Tätä arviointiperustetta sovelletaan myös seuraaviin vaara- ja riskilausekkeisiin:

Vaaralauseke ⁽¹⁾	Riskilauseke ⁽²⁾
H334 Voi aiheuttaa hengitettynä allergia- tai astmaoireita tai hengitysvaikeuksia	R42
H317 Voi aiheuttaa allergisen ihoreaktion	R43
H314 Voimakkaasti ihoa syövyttävää ja silmiä vaurioittavaa	R34; R35
H319 Ärsyttää voimakkaasti silmiä	R36
H315 Ärsyttää ihoa	R38
EUH066 Toistuva altistus voi aiheuttaa ihon kuivumista tai halkeilua	R66
H336 Saattaa aiheuttaa uneliaisuutta ja huimausta	R67

⁽¹⁾ Asetuksen (EY) N:o 1272/2008 mukaisesti.

⁽²⁾ Direktiivin 67/548/ETY mukaisesti.

Edellä olevaa vaatimusta ei sovelleta sellaisiin aineisiin tai seoksiin, joiden ominaisuuden muuttuvat prosessoinnin aikana (esimerkiksi ne eivät ole enää biologisesti hyödyntämiskelpoisia tai muuntuvat kemiallisesti) siten, että yksilöity vaara ei ole enää voimassa.

Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 57 artiklan a, b tai c kohdassa säädetyt kriteerit täyttävien aineiden pitoisuusrajat eivät saa ylittää 0,010:tä painoprosenttia. Jos 57 artiklan a, b tai c kohdassa säädetyt kriteerit täyttävien aineiden osalta viitataan erityisiin pitoisuusrajoihin, niiden on oltava alle kymmenesosa (1/10) alimmasta ilmoitetusta erityisestä pitoisuusarvosta, paitsi jos tämä arvo on alle 0,010 painoprosenttia.

Poikkeukset arviointiperusteesta 1a on lueteltu taulukossa 1.

Arviointiperusteen arviointi ja todentaminen: Hakijan on ilmoitettava toimivaltaiselle elimelle tuotteen täsmällinen koostumus. Hakijan on osoitettava, että tuotteen sisältämät aineet täyttävät tämän arviointiperusteen, toimittamalla vähintään asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteessä VII määritellyt tiedot. Tietojen on koskettava sitä aineen nimenomaista muotoa, jota tuotteessa on käytetty, nanomuodot mukaan lukien. Tätä varten hakijan on annettava vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta ja toimitettava luettelo valmistusaineista sekä niihin liittyvät käyttöturvallisuustiedotteet asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteen II mukaisesti sekä tuotteesta että kaikista koostumuksessa mainituista aineista. Pitoisuusrajat on eriteltävä käyttöturvallisuustiedotteissa asetuksen (EY) N:o 1907/2006 31 artiklan mukaisesti.

Tuotteen ympäristövaarojen arvioinnista on oltava saatavissa riittävästi tietoja (ympäristövaara merkitty vaaralausekkeilla H400–H413 tai R-lausekkeilla R 50, R 50/53, R 51/53, R 52, R 52/53, R 53) asetuksen (EY) N:o 1272/2008 tai direktiivin 67/548/ETY ja Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 1999/45/EY⁽¹⁾ mukaisesti.

Tuotteen ympäristövaarojen arviointi on suoritettava direktiivin 1999/45/EY liitteessä III mainitulla sopimuksenvaraisella menetelmällä tai asetuksen (EY) 1272/2008 4.1.3.5.2 kohdassa määritellyllä yhteenlaskumenetelmällä. Kuten direktiivin 1999/45/EY liitteessä III olevassa C osassa tai asetuksen (EY) N:o 1272/2008 4.1.3.3 kohdassa määritellään, valmisteille (joko valmisteen ainesosille tai lisäainepaketille) tehtävien testien tulos voi sellaisenaan muuttaa ainoastaan välitöntä myrkyllisyyttä vesieliöille koskevaa luokitusta, joka olisi saatu soveltamalla sopimuksenvaraista tai yhteenlaskumenetelmää.

b) Asetuksen (EY) N:o 1907/2006 59 artiklan 1 kohdan mukaisesti luetellut aineet

Asetuksen (EY) N:o 66/2010 6 artiklan 6 kohdan kiellosta ei myönnetä poikkeuksia aineille, joiden katsotaan olevan erityistä huolta aiheuttavia aineita ja jotka on lueteltu asetuksen (EY) N:o 1907/2006 59 artiklassa tarkoitetussa luettelossa, kun niitä esiintyy seoksissa pitoisuutena, joka on suurempi kuin 0,010 painoprosenttia.

Arviointi ja todentaminen: Luettelo aineista, joita pidetään erityistä huolta aiheuttavina aineina ja jotka sisältyvät asetuksen (EY) N:o 1907/2006 59 artiklan mukaisesti laadittuun alustavaan luetteloon, on saatavilla internetosoitteesta:

http://echa.europa.eu/chem_data/authorisation_process/candidate_list_table_en.asp

Luetteloon viitataan sellaisena kuin se on hakuajankohtana.

Pitoisuusrajat on eriteltävä käyttöturvallisuustiedotteissa komission asetuksen (EU) N:o 453/2010⁽²⁾ liitteessä II olevan 3.2.1 c alakohdan mukaisesti.

Arviointiperuste 2 – Tiettyjen aineiden poissulkeminen

Seuraavia ilmoitettuja aineita saa olla lopullisessa tuotteessa enintään 0,010 painoprosenttia:

- aineet, jotka on mainittu Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2000/60/EY⁽³⁾ liitteessä X olevassa EU:n vesipolitiikan alan prioriteettiaineiden luettelossa, sellaisena kuin se on muutettuna Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksellä N:o 2455/2001/EY⁽⁴⁾, ja OSPAR-yleissopimuksen mukaisessa luettelossa ensisijaisia toimenpiteitä vaativista kemikaaleista (http://www.ospar.org/content/content.asp?menu=00950304450000_000000_000000)
- orgaaniset halogeeniyhdisteet ja nitriittiyhdisteet
- metallit ja metalliyhdisteet, lukuun ottamatta natriumia, kaliumia, magnesiumia ja kalsiumia. Sakeuttamisaineissa voidaan käyttää myös litium- ja/tai alumiiniyhdisteitä tämän päätöksen liitteeseen sisältyvien muiden arviointiperusteiden yhteydessä vahvistettujen enimmäispitoisuuksien mukaisesti.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on annettava allekirjoitettu vakuutus siitä, että tuote on näiden vaatimusten mukainen.

Arviointiperuste 3 – Myrkyllisyyttä vesieliöille koskevat lisävaatimukset

Hakijan on osoitettava, että tuote on joko arviointiperusteen 3.1 tai arviointiperusteen 3.2 vaatimusten mukainen.

Arviointiperuste 3.1 – Voiteluainetta ja sen keskeisiä ainesosia koskevat vaatimukset

Välitöntä myrkyllisyyttä vesieliöille koskevat tiedot on toimitettava keskeisistä ainesosista ja seoksesta.

Kunkin keskeisen ainesosan välitöntä myrkyllisyyttä vesieliöille koskevat tiedot on ilmoitettava seuraavilla trofiatasoilla: levä ja vesikirput⁽⁵⁾. Kunkin keskeisen ainesosan välitöntä myrkyllisyyttä vesieliöille osoittavan kriittisen pitoisuuden on oltava vähintään 100 mg/l.

Käytetyn voiteluaineen välitöntä myrkyllisyyttä vesieliöille koskevat tiedot on ilmoitettava seuraavilla trofiatasoilla: levä, vesikirput ja kalat. Voiteluaineen välitöntä myrkyllisyyttä vesieliöille osoittavan kriittisen pitoisuuden on oltava vähintään 100 mg/l luokissa 1 ja 5 ja vähintään 1 000 mg/l luokissa 2, 3 ja 4.

Taulukossa 2 on tiivistelmä eri voiteluaineluokkia koskevista arviointiperusteen 3.1 mukaisista vaatimuksista.

⁽¹⁾ EYVL L 200, 30.7.1999, s. 1.

⁽²⁾ EUVL L 133, 31.5.2010, s. 1.

⁽³⁾ EYVL L 327, 22.12.2000, s. 1.

⁽⁴⁾ EYVL L 331, 15.12.2001, s. 1.

⁽⁵⁾ Jos toimitetaan merivettä koskevia tietoja, vesikirput voidaan korvata äyriäisillä kaikissa tämän päätöksen vaatimuksissa.

Arviointi ja todentaminen: Myrkyllisyystiedot voidaan esittää merivedestä tai makeasta vedestä. Testit on suoritettava seuraavien asiakirjojen mukaisesti niissä mainittuja testilajeja käyttäen: ISO/DIS 10253 tai OECD 201 tai neuvoston asetuksen (EY) N:o 440/2008 (1) liitteen osa C.3 levälle, ISO TC 147/SC5/WG2 tai OECD 202 tai komission asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osa C.2 vesikirpuille sekä OECD 203 tai komission asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osa C.1 kaloille. Myös toimivaltaisen elimen hyväksymät vastaavat testimenetelmät ovat sallittuja. Ainoastaan seuraavat arvot hyväksytään: levälle (72h) E_r C50, vesikirpuille (48h)EC50 ja kaloille (96h)LC50.

Arviointiperuste 3.2 – Vaatimukset kullekin ilmoitetulle aineelle, jota on tuotteessa yli 0,10 painoprosenttia

Kroonista myrkyllisyyttä koskevat testitulokset on ilmoitettava ei-havaittavien vaikutusten pitoisuutena (NOEC) seuraavilla trofiatasoilla: vesikirput ja kalat.

Jos kroonisen myrkyllisyyden testituloksia ei ole saatavilla, on ilmoitettava välitöntä myrkyllisyyttä vesieliöille koskevat testitulokset seuraavilla trofiatasoilla: levä ja vesikirput. Kussakin viidestä voiteluaineluokasta sallitaan yksi tai useampi tiettyssä määrin vesieliöille myrkyllinen aine taulukossa 1 mainitun kumulatiivisen massakonsentraation mukaisesti.

Arviointi ja todentaminen: Ei-havaittavien vaikutusten pitoisuutta (NOEC) koskevat tiedot kahdella trofiatasolla, vesikirpuilla ja kaloilla, on määritettävä seuraavilla testimenetelmillä: asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osa C.20 vesikirpuille ja asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osa C.14 kaloille tai toimivaltaisen elimen hyväksymät vastaavat testimenetelmät.

Välitöntä myrkyllisyyttä vesieliöille koskevat tiedot voidaan levän ja vesikirppujen osalta esittää joko merivedestä tai makeasta vedestä. Merivedessä tehtävät testit on suoritettava seuraavien asiakirjojen mukaisesti niissä mainittuja testilajeja käyttäen: ISO/DIS 10253 tai OECD 201 tai asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osa C.3 levälle, ISO TC 147/SC5/WG2 tai OECD 202 tai asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osa C.2 vesikirpuille sekä OECD 203 tai asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osa C.1 kaloille. Myös toimivaltaisen elimen hyväksymät vastaavat testimenetelmät ovat sallittuja. Ainoastaan seuraavat arvot hyväksytään: levälle (72h) E_r C50 ja vesikirpuille (48h)EC50.

Arviointiperusteiden 3.1 ja 3.2 arviointi ja todentaminen: Toimivaltaiselle elimelle on toimitettava korkealaatuiset testiselosteet tai kirjallisuustiedot (testaus hyväksyttävien testimenettelyjen ja hyvän laboratoriokäytännön mukaisesti), mukaan lukien julkaisutiedot. Tiedoista on käytävä ilmi taulukossa 1 esitettyjen myrkyllisyyttä vesieliöille koskevien vaatimusten noudattaminen.

Heikosti veteen liukenevien aineiden tai valmisteiden (< 10 mg/l) osalta voidaan myrkyllisyyttä vesieliöille määrittäessä käyttää WAF-menettelmää (Water Accommodated Fraction). Vahvistettua kuormitustasoa, johon toisinaan viitataan tunnuksella LL50 ja joka liittyy kuolettavaan annostukseen, voidaan käyttää suoraan luokittelukriteerinä. WAF-testin valmistelussa on noudatettava jossakin seuraavista asiakirjoista vahvistettuja suosituksia: ECETOC Technical Report No 20 (1986), OECD 1992 301 Annex III tai ISO Guidance document ISO 10634, tai ASTM D6081-98 (Standard practice for Aquatic Toxicity Testing for Lubricants: Sample Preparation and Results Interpretation or equivalent methods). Tämän arviointiperusteen vaatimukset katsotaan myös täytetyiksi, jos osoitetaan, ettei aine ole myrkyllistä vesiliukoisuusrajalla.

Myrkyllisyyttä vesieläimille koskevaa testiä ei tarvitse suorittaa, jos

- aineen, perusöljyn tai lisäaineen luokittelu on jo ilmoitettu voiteluaineiden luokitusluettelossa (LuSC-luettelossa) tai
- voidaan toimittaa toimivaltaisen elimen antama voimassa oleva vaatimustenmukaisuustodistus tai
- aine ei todennäköisesti läpäise biologisia kalvoja (MM > 800 g/mol tai molekyylin halkaisija > 1,5 nm (> 15 Å)) tai
- aine on polymeeri ja sen alle 1 000 g/mol molekyylipainofraktio on alle 1 % tai
- aine liukenee erittäin huonosti veteen (veteen liukenevuus < 10 µg/l),

koska näitä aineita ei pidetä myrkyllisinä levälle ja vesikirpuille vesiympäristössä.

Aineiden liukenevuus veteen on määritettävä tarvittaessa OECD 105 -testin tai vastaavien testimenetelmien mukaisesti.

Alle 1 000 g/mol molekyylipainofraktio on määritettävä asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osan A.19 tai vastaavan testimenetelmän mukaisesti.

Arviointiperuste 4 – Biohajoavuus ja biokertyvyys

Biohajoavuutta ja biokertyvyyttä koskevat vaatimukset on täytettävä kunkin sellaisen aineen osalta, jota on tuotteessa yli 0,10 painoprosenttia.

Voiteluaine ei saa sisältää aineita, jotka ovat sekä biohajoamattomia että (mahdollisesti) biokertyviä.

(1) EUVL L 142, 31.5.2008, s. 1.

Voiteluaine voi kuitenkin sisältää yhtä tai useampaa ainetta, jotka ovat jossain määrin hajoavia ja jotka ovat mahdollisesti tai tosiasiallisesti biokertyviä. Suurimmat kumulatiiviset massakonsentraatiot on ilmoitettu taulukossa 1.

Arviointi ja todentaminen: Vaatimustenmukaisuus on osoitettava toimittamalla seuraavat tiedot:

Korkealaatuiset testiselosteet tai kirjallisuustiedot (testaus hyväksyttävien testimenettelyjen ja hyvän laboratorioikäytännön mukaisesti), mukaan lukien julkaisutiedot, kunkin ainesosan biohajoavuudesta ja tarvittaessa (mahdollisesta) biokertyvyydestä.

4.1 Biohajoavuus

Aineen katsotaan olevan *lopullisesti* (aerobisesti) biohajoava seuraavissa tapauksissa:

1. Asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osan C.4 tai OECD 306- tai OECD 310 -menetelmän mukaisissa 28 vuorokauden biohajoavuustesteissä saavutetaan seuraavat biohajoavuustasot:

- liuenneen orgaanisen hiilen määrään perustuvassa lopullisen biohajoavuuden testissä biohajoavuus on ≥ 70 % tai
- hapenpoistumaan tai hiilidioksidin muodostumiseen perustuvassa lopullisen biohajoavuuden testissä biohajoavuus on ≥ 60 % teoreettisesta enimmäistasosta.

Näissä lopullisen biohajoavuuden testeissä kymmenen vuorokauden mittausajan periaatetta ei välttämättä sovelleta. Jos aine saavuttaa biohajoavuuden tasonsa 28 vuorokauden kuluessa, mutta ei kymmenen vuorokauden mittausajan kuluessa, oletetaan, että hajoaminen on hitaampaa.

2. BOD5/ThOD tai BOD5/COD on $\geq 0,5$. BOD5/(ThOD tai COD) -suhdetta voidaan käyttää ainoastaan, jos asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osan C.4 tai OECD 306- tai OECD 310 -menetelmän mukaisiin testeihin tai muihin vastaaviin testeihin perustuvia tietoja ei ole käytettävissä. BOD5 arvioidaan asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osan C.5 tai vastaavien menetelmien mukaisesti, ja COD arvioidaan asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osan C.6 tai vastaavien menetelmien mukaisesti.

Aineen katsotaan olevan *luontaisesti biohajoava*, jos on osoitettu:

- > 70 %:n biohajoavuus asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osan C.9 mukaisessa testissä tai luontaista biohajoavuutta koskevassa OECD 302 C -testissä tai vastaavilla testimenetelmillä tai
- > 20 %:n biohajoavuus, mutta 28 vuorokauden kuluttua < 60 %:n biohajoavuus asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osan C.4 mukaisessa testissä tai hapenpoistumaan tai hiilidioksidin muodostumiseen perustuvassa OECD 306- tai OECD 301 -testissä.

Biohajoavuustestistä ei tarvitse suorittaa, jos

- aineen, perusöljyn tai lisäaineen luokittelu on jo ilmoitettu voiteluaineiden luokitusluettelossa (LuSC-luettelossa) tai voidaan toimittaa toimivaltaisen elimen antama voimassa oleva vaatimustenmukaisuustodistus.
- Aine ei ole biohajoava, jos se ei ole lopullista ja luontaista biohajoavuutta koskevien perusteiden mukainen.

Hakija voi käyttää myös ristiviittausmenetelmää biohajoavuuden määrittelyyn. Ristiviittausmenetelmä voidaan hyväksyä aineen biohajoavuuden määrittelymenetelmäksi, jos vertailtava aine eroaa tuotteesta käytetystä aineesta ainoastaan yhden toiminnallisen ryhmän tai sen osan osalta. Jos vertailtava aine on nopeasti tai luontaisesti biohajoava ja toiminnallisella ryhmällä on myönteinen vaikutus aerobiseen biohajoavuuteen, myös käytetyn aineen voidaan katsoa olevan nopeasti tai luontaisesti biohajoava. Funktionaaliset ryhmät tai niiden osat, joilla on myönteinen vaikutus biohajoavuuteen ovat: alifaattinen tai aromaattinen alkoholi [-OH], alifaattinen tai aromaattinen happo [-C(=O)-OH], aldehydi [-CHO], esteri [-C(=O)-O-C], amidi [-C(=O)-N tai -C(=S)-N]. Vertailtavaa tuotetta koskevasta tutkimuksesta olisi toimitettava riittävä ja luotettava dokumentaatio. Jos vertailu suoritetaan sellaisen osan kanssa, jota ei ole lueteltu edellä, olisi toimitettava riittävä ja luotettava dokumentaatio tutkimuksista, jotka koskevat funktionaalisen ryhmän myönteistä vaikutusta rakenteellisesti vastaavien aineiden biohajoavuuteen.

4.2 Biokertyvyys

Aineen (mahdollista) biokertyvyyttä ei tarvitse määrittää, jos

- sen MM on > 800 g/mol tai
- sen molekyylin halkaisija on $> 1,5$ nm (> 15 Å) tai
- sen oktanoli-vesi-jakautumiskerroin $\log K_{ow}$ on < 3 tai > 7 tai
- sen mitattu BCF on ≤ 100 L/kg tai
- se on polymeeri ja sen alle 1 000 g/mol molekyylipainofraktio on alle 1 %.

Koska useimmat voiteluaineissa käytettävät aineet ovat varsin vettä hylkiviä, olisi BCF-arvon perustuttava rasvasisältöön (painoprosentteina); lisäksi on huolehdittava riittävästä altistumisajasta.

Biokertyvyystekijä (BCF) on arvioitava asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osan C.13 mukaisella menetelmällä tai vastaavalla testimenetelmällä.

Oktanoli-vesi-jakautumiskerroin ($\log K_{ow}$) on arvioitava asetuksen (EY) N:o 440/2008 liitteen osan A.8 mukaisella menetelmällä tai OECD 123 -menetelmällä tai vastaavalla testimenetelmällä. Jos kyseessä on muu orgaaninen aine kuin pinta-aktiivinen aine, eikä siitä ole saatavilla kokeellista arvoa, voidaan käyttää laskentamenetelmää. Seuraavia laskentamenetelmiä voidaan käyttää: CLOGP, LOGKOW, (KOWWIN) ja SPARC. Millä tahansa näistä menetelmistä saatu arvioitu $\log K_{ow}$ -arvo, joka on < 3 tai > 7 , osoittaa, ettei aineen odoteta olevan biokertyvä.

Log K_{ow} -arvoja sovelletaan ainoastaan orgaanisiin kemikaaleihin. Epäorgaanisten yhdisteiden, pinta-aktiivisten aineiden ja joidenkin organometalliyhdisteiden mahdollisen biokertyvyyden arvioimiseksi on tehtävä BCF-mittaukset.

Arviointiperuste 5 – Uusiutuvat raaka-aineet

Seuraavan osuuden valmiin tuotteen hiilipitoisuudesta on oltava peräisin uusiutuvista raaka-aineista:

- ≥ 50 % (m/m) luokassa 1,
- ≥ 45 % (m/m) luokassa 2,
- ≥ 70 % (m/m) luokassa 3,
- ≥ 50 % (m/m) luokassa 4,
- ≥ 50 % (m/m) luokassa 5.

Uusiutuvista raaka-aineista peräisin olevalla hiilipitoisuudella tarkoitetaan aineen A \times [C-atomien määrä aineessa A, joka on saatu (kasvi)öljyistä tai (eläin)rasvoista jaettuna C-atomien kokonaismäärällä aineessa A] massapitoisuutta ja aineen B \times [C-atomien määrä aineessa B, joka on saatu (kasvi)öljyistä tai (eläin)rasvoista jaettuna C-atomien kokonaismäärällä aineessa B] massapitoisuutta ja aineen C \times [C-atomien määrä aineessa C, joka on saatu (kasvi)öljyistä tai (eläin)rasvoista jaettuna C-atomien kokonaismäärällä aineessa C] massapitoisuutta jne.

Hakijan on ilmoitettava hakulomakkeessa keskeisissä ainesosissa käytettyjen uusiutuvien materiaalien tyypit, lähteet ja alkuperä.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava toimivaltaiselle elimelle vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta.

Arviointiperuste 6 – Teknisen suorituskyvyn vähimmäistaso

- a) Hydraulineestit: vähintään nykyisessä ISO 15380 -standardissa olevissa taulukoissa 2–5 vahvistettujen perusteiden mukainen tekninen suorituskyky. Tavarantoimittajan on ilmoitettava tuotetiedotteessa, mitkä kaksi elastomeeria on testattu.
- b) Teollisuuden ja merenkulun vaihteistoöljyt: vähintään DIN 51517 -standardin vaatimusten mukainen tekninen suorituskyky. Tavarantoimittajan on ilmoitettava tuotetiedotteessa, mitä osaa (I, II tai III) on käytetty.
- c) Teräketjuöljyt: vähintään Blue Angelin RAL-UZ 48:ssa vahvistettujen perusteiden mukainen tekninen suorituskyky.
- d) Merisovelluksissa käytettävät kaksitahtiöljyt: vähintään NMMA TC-W3-asiakirjassa "NMMA Certification for Two-Stroke Cycle Gasoline Engine Lubricants" vahvistettujen perusteiden mukainen tekninen suorituskyky.
- e) Maasovelluksissa käytettävät kaksitahtiöljyt: vähintään standardissa ISO 13738:2000 luokalle EGD vahvistettujen perusteiden mukainen tekninen suorituskyky.
- f) Kaikki muut voiteluaineet: käyttöön soveltuvia

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava toimivaltaiselle elimelle vakuutus tämän arviointiperusteen noudattamisesta ja asiaa koskevat asiakirjat.

Arviointiperuste 7 – Ympäristömerkissä olevat tiedot

Valinnaisella tekstikentällä varustetussa merkissä on oltava seuraava teksti:

- Käyttö aiheuttaa vähemmän haittaa vesistölle ja maaperälle.
- Sisältää suuren osuuden biopohjaisia materiaaleja.

Valinnaisella tekstikentällä varustetun merkin käyttöä koskevat ohjeet ovat asiakirjassa "Guidelines for the use of the EU Ecolabel logo", joka on saatavilla osoitteesta: http://ec.europa.eu/environment/ecolabel/promo/logos_en.htm.

Arviointi ja todentaminen: Hakijan on toimitettava toimivaltaiselle elimelle mallikappale pakkauksesta merkintöineen sekä vakuutus tämän arviointiperusteiden noudattamisesta.

Taulukko 1

Voiteluainetta ja kutakin ilmoitettua ainetta koskevat arviointiperusteet

	Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Luokka 4	Luokka 5	
Arviointiperusteet	Hydraulinesteet, traktoreiden vaihteistoöljyt	Voitelurasvat, akselihiylsyrasvat	Teräketjuöljyt, betoniteollisuuden muottiöljyt, teräsköysien voiteluaineet ja muut käytössä kokonaan ympäristöön joutuvat voiteluaineet	Maa- ja merisovellusten kaksitahtiöljyt	Teollisuuden ja merenkulun vaihteistoöljyt	
Ympäristö- ja terveysvaaroja osoittavat vaaralausekkeet ja R-lausekkeet (Poikkeus perusteesta 1a)	Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Luokka 4	Luokka 5	
Voiteluaineen ympäristö- ja terveysvaaroja osoittava lauseke tai R-lauseke hakuajankohtana	Ei luokitusta (asetuksen (EY) N:o 1272/2008 tai direktiivin 1999/45/EY alhaisin luokitusraja)	Ei luokitusta (asetuksen (EY) N:o 1272/2008 tai direktiivin 1999/45/EY alhaisin luokitusraja)	Ei luokitusta (asetuksen (EY) N:o 1272/2008 tai direktiivin 1999/45/EY alhaisin luokitusraja)	Ei luokitusta (asetuksen (EY) N:o 1272/2008 tai direktiivin 1999/45/EY alhaisin luokitusraja)	Ei luokitusta (asetuksen (EY) N:o 1272/2008 tai direktiivin 1999/45/EY alhaisin luokitusraja)	
Tiettyjen aineiden poissulkeminen (Perusteet 1b ja 2)	Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Luokka 4	Luokka 5	
OSPAR-luettelo; EU:n vesipolitiikan alan prioriteettiaineiden luettelo; orgaaniset halogeenit; nitriitit; metallit ja metalliyhdisteet lukuun ottamatta seuraavia: Na, K, Mg ja Ca sekä Li ja Al sateuttamisaineissa; luokkien 1 ja 2 CMR-aineet (R45, R46, R49, R60 tai R61); asetuksen (EY) N:o 1907/2006 liitteeseen XIV mahdollisesti sisällytettävien aineiden luettelo	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %	< 0,010 %	
Myrkyllisyys vesieliöille (Ainoastaan peruste 3.2)	Aineiden kumulatiivinen massakonsentraatio					
	Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Luokka 4	Luokka 5	
Ei myrkyllinen (D)	Ei rajoitettu					
Haitallinen (E)	10 mg/l < Akuutti myrkyllisyys ≤ 100 mg/l tai 1 mg/l < NOEC ≤ 10 mg/l	≤ 20	≤ 25	≤ 5	≤ 25	≤ 20

Myrkyllisyys vesieliöille (Ainoastaan peruste 3.2)		Aineiden kumulatiivinen massakonsentraatio				
		Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Luokka 4	Luokka 5
Myrkyllinen (F)	1 mg/l < Akuutti myrkyllisyys ≤ 10 mg/l tai 0,1 mg/l < NOEC ≤ 1 mg/l	≤ 5	≤ 1	≤ 0,5	≤ 1	≤ 5
Erittäin myrkyllinen (G)	Akuutti myrkyllisyys ≤ 1 mg/l tai NOEC ≤ 0,1 mg/l	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 0,1/M (*)	≤ 1/M (*)
Biohajoavuus ja biokertyvyys (Peruste 4)		Aineiden kumulatiivinen massakonsentraatio				
		Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Luokka 4	Luokka 5
Lopullisesti aerobisesti biohajoava (A)		> 90	> 75	> 90	> 75	> 90
Luontaisesti aerobisesti biohajoava (B)		≤ 5	≤ 25	≤ 5	≤ 20	≤ 5
Biohajoamaton JA ei biokertyvä (C)		≤ 5		≤ 5	≤ 10	≤ 5
Biohajoamaton JA biokertyvä (X)		≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1	≤ 0,1
Fraktio, jonka myrkyllisyyttä vesieliöille (peruste 3.2) tai biohajoavuutta/biokertyvyyttä (peruste 4) ei ole arvioitu		Aineiden kumulatiivinen massakonsentraatio				
		Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Luokka 4	Luokka 5
		< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5	< 0,5
Uusiutuvat raaka-aineet (Peruste 5)		Aineiden kumulatiivinen massakonsentraatio				
		Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Luokka 4	Luokka 5
Hiilipohjaisia		≥ 50 %	≥ 45 %	≥ 70 %	≥ 50 %	≥ 50 %
		Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Luokka 4	Luokka 5
Teknisen suorituskyvyn vähimmäistaso (Peruste 6)		Hydraulines-teet: ISO 15380, taulukot 2–5. Traktoreiden vaihteistoöljyt: käyttöön soveltuvia	Käyttöön soveltuvia	Teräketjuöljyt: RAL UZ 48. Muut: käyttöön soveltuvia	Merisovellusten kaksitahtiöljyt: NMMA TC-W3. Maasovellusten kaksitahtiöljyt: ISO 13738:2000, EGD-taso.	Teollisuuden ja merenkulun vaihteistoöljyt: DIN 51517

(*) M on 10:llä kerrannainen kerroin aineille, jotka ovat erittäin myrkyllisiä vesieliöille. Sitä käytetään samalla tavoin kuin komission direktiivin 2006/8/EY (EUVL L 19, 24.1.2006, s. 12) taulukossa 1b.

Kerroin (M)	Aineen LC ₅₀ - tai EC ₅₀ -arvo ("L (E)C ₅₀ ")
1	$0,1 < L(E)C_{50} \leq 1$
10	$0,01 < L(E)C_{50} \leq 0,1$
100	$0,001 < L(E)C_{50} \leq 0,01$
1 000	$0,0001 < L(E)C_{50} \leq 0,001$

Vastaavat pitoisuusrajat lasketaan tämän mukaisesti (käyttäen 10-kertaisia välejä) niiden aineiden osalta, joiden LC₅₀- tai EC₅₀-arvot ovat pienempiä kuin 0,0001 mg/l.

Taulukko 2

Myrkyllisyyttä vesieliöille koskevat vaatimukset eri voiteluaineluokille – Voiteluainetta ja sen keskeisiä ainesosia koskevat tietovaatimukset

Arviointiperuste 3.1	Luokka 1	Luokka 2	Luokka 3	Luokka 4	Luokka 5
Tuoreen voiteluaineen välitön myrkyllisyys vesieliöille trofiatasoilla levä, vesikirput ja kalat	> 100 mg/l	> 1 000 mg/l	> 1 000 mg/l	> 1 000 mg/l	> 100 mg/l
Kunkin keskeisen ainesosan välitön myrkyllisyys vesieliöille trofiatasoilla levä ja vesikirput	> 100 mg/l	> 100 mg/l	> 100 mg/l	> 100 mg/l	> 100 mg/l